

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Qu. XI. Vtrum sub nomine Theologiæ mysticæ debeat includi illa suprema contemplatio, quam pro tertio gradu assignavimus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

verò abest, ut de ea principaliter tractet, quia vix invenitur in hoc libro explicatio mysticae Theologiae nisi se principaliter dicitur, qualis est ultimus, & supremus gradus illius; & quia eam ex doctrina Dionysii volunt exponere, ad quendam verba capituli 7. de divinis nominibus recurrunt, quae in ceteris, est item divinisima DEL notitia, quae per nescientiam accipitur, &c. Quae quidem verba tam de acquisita, quam de infusa Theologia mystica accipiuntur ab aliquibus, ut diximus in ceteris mysticae quae 3. Resp. 2.

Igitur ne prolixius & omnino discedamus ab hac opinione, & quia certum est Theologiam mysticam acquisitam disponere & praeparare animam, ut facilius, & convenientius à DEO elevetur ad infusam, fatemur Dionysium de hac etiam aliquo modo agere tanquam de termino, ad quem DEUS solet mentes erigere, quae per laborem suum ad divina mysteria contemplanda conantur. Unde ut utriusque contemplationis doctrinam morem geramus, propter aliqualem affinitatem illarum, verba Dionysii in utroque sensu, quando fieri potest, explicamus. Et in praesenti, praedicta verba, in quaestione appositam, tam de acquisita, quam de infusa ista Theologia intelligimus, nec alia facile in hoc opere invenientur, quae magis supremo gradui Theologiae mysticae infusae videantur adaptari.

Nec mirum quod illic in prioribus primis capitulis verbis utramque sapientiam complectatur, quia sic bona methodo exposcit, ut in principio operis sub compendio quodam proponatur, quod diffusè in sequentibus pertractandis proponitur. Et quamvis verbum implere non adeo proprie, sed potius scholasticè accipitur, sufficienter exprimitur ejus significatio per infusionem copiosam lucis, à qua mentes imaginibus & affirmativis apprehensionibus vacuae plenitudinem capiunt.

Si objicias, sub nomine Theologiae mysticae non potest comprehendere Dionysius illam supereminentem contemplationem, quae sequitur ad unionem DEL, quamque tertium ejus gradum appellamus; ergo non bene verba ejus ad talem contemplationem significantem adaptamus. Antecedens probatur. Tum, quia hoc nomen Theologiae mysticae impositum fuit ab isto sancto Doctore illi contemplationi, de qua tractat in hoc libro; sed de nulla alia tractat, quam de contemplatione in caligine, quae ad summum potest extendi in Theologia mystica sive acquisita, sive infusa ad primum, & secundum gradum, qui proinde in utraque debet esse ultimus; ergo per eam alium tertium, & ultimum gradum hujus contemplationis fingimus. Tum etiam, quia Doctores mystici antiquiores pro supremo gradu, vel absolute pro contemplatione mystica solum contemplationem in caligine cognoverunt; siquidem praeter illam suspensionem seu caecam admirationem in electis solum amorem fructivum addiderunt, qui, cum sit actus voluntatis, contemplationem intellectus non variat.

Respondetur, quod etiam admissio antecedenti, non sequitur consequentiam, quia quamvis Dionysius non comprehenderet sub hoc nomine Theologiae mysticae altissimam illam contemplationem, quam tertium ejus gradum appellamus, posset nihilominus de illa agere, & huc doctrinam inferre saltem tanquam terminum, & scopum, ad quem ex caligine illa saepe confenditur. Ne-

gandum tamen est antecedens, cujus probatio postulat, ut sequentem moveamus quaestio-

QVÆSTIO XI.

Verum sub nomine Theologiae mysticae debeat includi illa suprema contemplatio, quam pro tertio ejus gradu sapientius inculcavimus?

Pro parte negativa sunt rationes argumenti propositi in fine praecedentis quaestionis. Pro parte autem affirmativa sunt communiter omnes Doctores mystici, qui non solum dicunt istam contemplationem esse Theologiam mysticam, sed solum illam proprie & rigorosè appellari hoc nomine, ita ut contemplatio in caligine non sit tam dicenda Theologia mystica, quam dispositio ad illam, seu ad unionem fructivam, ex qua oritur. Quod ex verbis S. Dionysii colligit nostr. Thomas à JESU de contemplat. lib. 5. cap. 11. §. in quibus.

Dicendum igitur est, contemplationem istam divinissimam, quam pro tertio gradu Theologiae mysticae insinuavimus, esse proprie & rigorosè Theologiam mysticam, & ista est, quae principaliter & absolute sic debet inter alias nuncupari. Probatu'r imprimis autoritate Doctorum mysticorum, qui in tradenda, & definienda Theologia mystica de solo isto tertio gradu agere videntur. Dionysius Carthus. in comment. de mystica Theol. quae 3. postquam adduxerat ejus definitionem, & dixerat habitum hujus contemplationis esse donum sapientiae, addidit quemadmodum etiam triplex est gradus charitatis, ita & sapientiae hujus, quae secundum gradum suum tertium & supremum, est ipsa mystica Theologia, &c. Gerason in lib. de Theol. myst. dum Theologiam mysticam definit, hunc supremum gradum insinuat, dicens: Theologia mystica est experimentalis cognitio de DEO per amoris unitivi complexum. D. Bonavent. seu Henricus de Palma de mystic. Theol. cap. 3. Theologiam mysticam in unione cum DEO consistere dicit, ac proinde sub hoc nomine gradum istum intelligit. Et ut alios antiquos omittamus, ita communiter Recentiores sequentes nostr. ven. P. Joannem à JESU MARIA, qui singularis fuit in hac materia dilucidè pertractanda in libro proprio de Theologia mystica, & in Tractatu brevi de eadem materia, quem sua schola orationis inseruit; ac nostrum ven. Michaellem de Fonte in opere de triplici statu vitae spiritualis, excusato Toleu an. 1623. libro 3. cap. 6. & seq. Hanc quoque tenentur sententiam è nostris Philippà SS. Trinitate in discursu prooemiali Theolog. suae myst. art. 1. An. on. à S. utroque in director. mystico Tract. 1. disp. unica sect. 1. & seqq. Bahafar à S. Catharina in comment. ar. stellae animae S. M. Terefia cap. 1. mansione 5. splendore 2. Dominic. à SS. Trinitate Tom. 7. lib. 7. Bibliotheca suae Theolog. sect. 4. Hieronym. Gavianus in 2. part. dilucidat. ver. spiritus cap. 1. & seqq.

Omnes isti Auctores fundantur in doctrina S. Dionysii, ac per consequens sentientes, eum non exclusisse ab hoc nomine istam contemplationem. Sic solet citari in cap. 7. de divin. nomin. lect. 4. ubi inquirens, quo modo cognoscatur DEUS, & varios modos cognoscendi attingens, addit: Et est rursus divinisima DEL cognitio, quae est per ignor. an-

Quanam contemplatio proprie & rigorosè Theologia mystica sit appellanda.

Obiectio.

Solutio.

riam interpretatur... ue proprietates, quae... illabone; quae... Paroniconum; qui... rem & manifestum... deo non dicitur... Nam illustratio... um lamino in... videm & ornati, &... um, & gradum... est animam sui... entii explicationibus... a hic solum loqu... ia infusa. Secun... um gradu, sed de... one animae per... erias resalut g... ex hac minor & p... lecta, in qua... ologia.

ina, quam h... ologia mystica à... tera acqui... & a... sequenter dicunt, quod... mystica acquisita, am... fuit, seu in... e DEL ignoti, imple... dei (adjuvante saltem es pe... lectus, aut sapient, n... plenius contem... etum, ineffabile & i... quam quidem con... & ultimum Theol... m esse dicitur.

Theologia mystica... do gradu contem... in caligine, DEL... unita DEO non solum... re, sed per ip... (scilicet in ceteris) p... adventu... ent, qui DEUM ipsi... none possibilib, cur... terur, quem tertium... ologia mystica infu...

cano praedicta ver... 6. primum, quae... bio fuit indicat... am: sicut enim doct... ne positivae & prop... affirmativa, & p... in Theologia symb... omnium abla... ologia mystica, hoc... sed moer procu... xerendum, ut par... dei doctrina. Qu... sola infusa Theol... it sub doctrina com... proccarari, nec et... enim hoc op... am docet, ipse elev... em suam accipere, &

logia, dum cap... ioni esse, eam o... in suspicabam, &... de superos... &... utomarent. Tunc...

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

riam cognita secundum unionem super mentem; quando mens ab aliis omnibus recedens, postea & se ipsam dimittens, unita est superflendentibus radiis: inde, & ibi non scrutabili profundo sapientia illuminata. Quae verba licet ab aliquibus ad Theologiam mysticam acquisitam etiam applicentur; omnes tamen fatentur, infusam principaliter describi, & de solo ultimo, & perfectissimo gradu eius debere intelligi, cum dicat exordium lumere istam contemplationem ab unione cum DEO, &c.

Adducit etiam D. Bonav. in 3. aeternit. dist. 4. art. 4. alia verba D. Dionysii ex fine hujus capituli primi Theologiae mysticae, quibus (ut ipse explicat) ista suprema DEI contemplatio, luculentet describitur sub exemplo Moysis: quam tamen expositionem remittimus ad quaestiones infra discutendas supra eadem verba. Denique, ut supra diximus quae. 10. ex verbis illis Dionysii ibi relatis ex eodem capite 1. non obscure idiptum colligitur.

Contemplatio Theologiae mystica in quo ab aliis contemplationibus discernatur.

Probatum etiam ratione; quia essentia Theologiae mysticae, in qua ab aliis contemplationibus lecernitur, est obscuritas illa contemplandi DEUM ita immediata, ut nullum aliud obiectum, sive imago creaturarum mediet, ita tamen sublimiter, ut omnes alias contemplationes excedat; sed hoc principaliter invenitur in isto gradu; ergo, &c. Minus probatur, quia licet haec contemplatio dicatur viso propter majorem claritatem cognitionis, semper tamen est sub caligine; non enim potest DEUS clarè videri ut in se est, nisi in visione beatifica; item quia fundatur in experientia voluntatis unitae DEO, ipsumque degustantis, quae licet dicatur notitia experimentalis, semper est caeca, ut pote, potentiae non cognoscitivae. Est etiam ita immediata, ut per nullam speciem creaturarum fiat, sed vel per speciem infusam propriam DEI, & representativam ejus confuso modo, vel per ipsammet essentiam unitam intellectui loco speciei, ut aliqui dixerunt, & nos supra discussimus. Est denique ista sublimissima contemplatio, quae omnes alias antecellit. Unde & contemplatio pura, seu ingressus in caliginem, quem primum gradum Theologiae mysticae appellamus, & contemplatio ipsa in caligine, quae secundum promeruit, dicitur à Doctores non esse propriè Theologiae mysticae, sed dispositio ad illam, nempe, ad istam, de qua modo loquimur. Quod etiam ex verbis relatis D. Dionysii colligitur. Thomas à JESU, ut in principio quaestiones diximus.

Respond. argumet. supra propositis.

Ex quibus patet ad argumentum relicto ex quaestione 9. dicimus enim Divum Dionysium agentem de contemplatione in caligine, non ideo excludere istum imperium gradum, qui etiam in caligine fit, licet secundus gradus sibi peculiariter hoc nomen arroget; eò, quod sicut in nocte datur crepusculum vespertinum, & matutinum, quae ab obscuritate mediae noctis in caliginem secedunt: ita in istis gradibus contemplationis mysticae, licet omnes sint sub caligine, primus adhuc in crepusculo, seu à primis tenebris ingreditur caliginem. Tertius jam sub aurora consummatur, secundus est medius, qui densam noctis patitur obscuritatem.

Ad id, quod additur in probatione antecedentis respondebitur quaestione sequenti. Interim tamen licet admittatur, nihil aliud ad id contemplationem in caligine, quam voluntatis experientiam,

hoc sufficere: ad discendum istos gradus; nam secundus ex sola contemplatione in caligine constaret; tertius vero ex illa, & ex notitia experimentalis voluntatis. Id vero nihil impediret, quo minus iste gradus Theologiae mysticae describeretur.

QVÆSTIO XII.

An praetermittendo sensus, & mentis actiones seu intellectuales operationes, ut Dionysius monet, constituatur anima in ista contemplatione, sine ulla prorsus intellectus operatione?

Non renuunt hoc concedere, qui dicunt Theologiam mysticam, nempe supremum ejus gradum, non solum consistere in actu voluntatis, sed nec ad actum voluntatis intellectionem supponi; dicunt enim voluntatem à Spiritu sancto immedia è tangi, ipsamque sine ulla praevia cognitione intellectus cum DEO uniti, ascendendo ad ipsum per actus anagogicos, & cum ex ista unione sequatur experientia & gustus DEI, quae proinde appellatur notitia experimentalis, in hac sola consistere mysticam Theologiam, praedicant. Quod ex citatis verbis S. Dionysii aperte comprobare contendunt. Pro qua opinione solet citari D. Bonav. seu potius Henricus de Palma de mystic. Theol. cap. 3. part. 4. cui plures ex Commentatoribus D. Dionysii subscribunt, ut Linconiensis & Vercellensis.

Dicendum tamen est, nullum actum amoris dari in unione mysticae Theologiae, sine cognitione intellectus, nec verba S. Dionysii oppositum asserere. Conclusio quoad primam partem est communis Philosophorum & Theologorum cum Aristotele 3. de anima cap. 10. & D. Thomas 1. part. quae. 82. art. 4. & 1. 2. quae. 3. art. 4. ad 4. idemque docet D. August. lib. 10. de Trinit. cap. 1. & 2. Unde exstat proverbium, nihil esse volitum, quin sit praecognitum. Quia voluntas est inclinatio in bonum sibi convenienti tanquam appetitus rationalis; & simul est potentia caeca, quae non potest cognoscere quod est sibi convenienti, nisi ab intellectu proponatur. Unde quamvis aliqui teneant posse voluntatem supernaturaliter ferri in incognitum; hoc communiter non admittitur, sed, quod cognitio sit conditio sine qua voluntas in obiectum non fertur. Ut rum verò cessante intellectione quae praecesserit actum voluntatis, ipse etiam necessario cesset. Nonnulli dicunt nec per momentum unum posse permanere; alii docent posse; quos sequitur nostr. Philippus à SS. Trinitate in Theolog. myst. discursu prooemiali art. 4. in principio. Quod quidem supernaturaliter posse fieri, conservante DEO amorem jam elicitum à voluntate, postquam cessaverit intellectio, non videtur aperte repugnare. Sed de hoc iudicent alii.

Quoad secundam partem probatur ex aliis locis D. Dionysii, ubi hanc Theologiam vocat sapientiam & cognitionem, quae actum intellectus significant. Unde ex verbis saepe citatis ex cap. 7. de divin. nom. ubi agit de ista contemplatione, dicitur: Est rursus divinissima DEI cognitio, &c. & quod ibi illuminetur mens. Quae verba exponens D. Thomas, aperte adstruit ibi intervenire cognitionem

Non datur actum amoris absque cognitione intellectus in mystic. Theologia.

Vid. myst. Antonii dicitur. mystic. Tract. 1. disp. 3. sect. 4. qui ibidem citat S. M. Tere. sam, Theol. à JESU, & Thom. à JESU, & alios mystic.

Assignatur 4. a. dicitur, qui ad contemplationem Theologiae mysticae concurrunt.

In quibus ex his assignatur.

Theologia JESU

Opera Spirit. II